

POSTANOWIENIE

4 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 4 kwietnia 2025 r. w Warszawie
zażalenia I. J.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy
z 30 czerwca 2023 r., II Ca 21/21 (II WSC 13/23),
w sprawie z wniosku O. P.1
z udziałem I. P., O. P. i I. J.
o dział spadku i zniesienie współwłasności,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Uczestniczka I. J. w wyniku podziału majątku wspólnego W. P. i uczestniczki I. P. oraz działu spadku po W. P. domagała się przyznania jej na wyłączną własność lokalu mieszkalnego objętego księgą wieczystą [...] ze splatą rozłożoną na 10 rat (k. 1347), a ponadto wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym spadkodawcy i uczestniczki I. P. w stosunku 5/6 części do 1/6 części na korzyść spadkodawcy (k. 964 i n.).

Postanowieniem z dnia 29 października 2020 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy: I. ustalił, że w skład majątku wspólnego W. P. i uczestniczki I. P. wchodzi: 1. prawo własności nieruchomości zabudowanej, objętej księgą wieczystą [...] o wartości 313 700 zł; prawo własności nieruchomości gruntowej, objętej księgą wieczystą nr [...] o wartości 48 800 zł; 3. prawo własności

nieruchomości gruntowej, objętej księgą wieczystą [...] o wartości 60 200 zł;

4. prawo własności nieruchomości gruntowej, objętej księgą wieczystą [...] o wartości 30 300 zł; 5. prawo własności nieruchomości zabudowanej, objętej księgą wieczystą [...] o wartości 199 500 zł; 6. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu pozostającego w zasobach M. w B. o wartości 203 700 zł; 7. prawo własności do lokalu niemieszkalnego – garażu, objętego księgą wieczystą nr [...] o wartości 25 000 zł; 8. prawo do lokalu niemieszkalnego - garażu pozostającego w zasobach M. w B. o wartości 27 300 zł; 9. środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych na rzecz W. P. w kwocie 186 799,46 zł; 10. środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych na rzecz uczestniczki I. P. w kwocie 18 651,70 zł; 11. środki finansowe z tytułu sprzedaży 180 obligacji w kwocie 5 119,34 zł; 12. środki pieniężne w kwocie 16 500 zł pochodzące ze sprzedaży samochodu marki [...]; 13 a-v ruchomości o łącznej wartości 24 925 zł; 14 ekspektatywa prawa do wynagrodzenia z tytułu komercjalizacji patentów autorstwa lub współautorstwa W. P.; II. ustalił, że udziały W. P. i uczestniczki I. P. w majątku wspólnym są równe; III. ustalił, że w skład majątku spadkowego po W. P. wchodzi $\frac{1}{2}$ udziałów w składnikach majątkowych opisanych w pkt I; IV. dokonał podziału majątku wspólnego W. P. i uczestniczki I. P. oraz działu spadku po W. P. w ten sposób, że: 1. prawo własności lokalu mieszkalnego opisanego w pkt I.ppkt 5 przyznał na wyłączną własność uczestniczce I. J.; 2. ekspektatywę opisaną w pkt I ppkt 15 przyznał na współwłasność wnioskodawczyni O. P. oraz uczestniczkom I. P., I. J. i O. P.1 po $\frac{1}{4}$ części; 3. pozostałe składniki majątkowe przyznał na wyłączną własność uczestniczce I. P.; V i VI. zasądził od uczestniczki I. P. na rzecz wnioskodawczyni i uczestniczki I. J. kwoty po 129 947,67 zł płatne terminie 3 miesięcy od dnia prawomocności orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie; VII-IX. zasądził od uczestniczki I. J. na rzecz wnioskodawczyni i uczestniczek O. P.1 i I. P. kwoty po 17 388 zł płatne w terminie 3 miesięcy od prawomocności orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie; X. ustanowił na nieruchomości opisanej w pkt I ppkt 5 hipoteki do kwot po 17 388 zł na rzecz wnioskodawczyni i uczestniczek O. P.1 i I. P. tytułem zabezpieczenia spłat orzeczonych w pkt VII-IX; XI. Zasądził od uczestniczki I. P. na rzecz uczestniczki I. J. kwotę 7 150 zł tytułem

pobranych pożytków w postaci czynszu najmu lokalu, płatną w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia; XII oddalił żądania zainteresowanych w pozostałym zakresie; XIII-XV orzekł o kosztach sądowych i kosztach postępowania.

W apelacji uczestniczka I. J. - określając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 250 000 zł - zakwestionowała orzeczenie Sądu pierwszej instancji w pkt I. ppkt 1-15, pkt. II i III oraz pkt IV z wyłączeniem przyznanego na wyłączną własność skarżącej prawa własności lokalu mieszkalnego położonego w B., a także pkt V-XII i XV oraz w zakresie braku w postanowieniu rozstrzygnięcia o zasądzeniu od uczestniczki I. P. na rzecz skarżącej kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 10 800 zł. Zarzuciła naruszenie: I) prawa materialnego tj. art. 31 § 1 zd. 1 i § 2 ust. 1 k.r.o. przez pominięcie faktu, że majątek wspólny małżonków I. P. i W. P. powinien obejmować także dochody uczestniczki I. P. osiągnane ze stosunków pracy i zlecenia; art. 43 § 1 - 3 k.r.o. przez ustalenie, że małżonkowie I. P. i W. P. mieli równe udziały w majątku wspólnym; art. 1039 § 1 k.c. przez niezaliczenie na schedę spadkową darowizn w kwocie 102 475 zł otrzymanych przez uczestniczkę O. P.1 od spadkodawcy W. P. na zakup i wyposażenie lokalu mieszkalnego nr [...] w B.; art. 212 § 3 k.c. przez zobowiązanie skarżącej do jednorazowej spłaty zasądzonych od niej na rzecz wnioskodawczyni i uczestniczek I, P. i O. P.1 kwot po 17 388, 08 zł, a ponadto na skutek przyjęcia daty początkowej naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie od tych kwot od uprawomocnienia się postanowienia działowego zamiast, stosownie do art. 624 k.p.c., uzależnienie tego obowiązku spłaty od daty opróżnienia i protokolarnego wydania skarżącej przyznanego jej lokalu mieszkalnego; II) prawa procesowego, tj. art. 217 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. na skutek pominięcia okoliczności faktycznych i dowodów zgłaszanych przez pełnomocnika skarżącej, szczególnie tych, które zmierzały do ustalenia przez Sąd miejsc zatrudnienia uczestniczki I. P. w czasie trwania małżeństwa ze spadkodawcą oraz nazw banków i numerów rachunków bankowych, na które przekazywane było wynagrodzenie uczestniczki I. P. z tytułu pracy lub zlecenia; art. 227 (obecnie art. 235² k.p.c.) w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez wielokrotne usiłowanie przeprowadzenia dowodu z operacji na kontach bankowych, które to operacje były bez znaczenia dla postępowania w szczególności dla wyjawienia majątku wspólnego, mającego swoje źródło w pracy świadczonej przez

uczestniczkę I. P.; art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, szczególnie dowolne bo nie poparte żadnymi innymi ustaleniami i logicznymi faktami, przyjęcie, że wielosettysięczne kwoty, które uczestniczka po 24 listopada 2012 r., tj. po zgonie W. P. wpłacała lub wypłacała na różne konta bankowe lub z różnych opiewających na jej nazwisko kont bankowych, nie stanowiły odrębnej części majątku wspólnego, ale pochodziły z rachunków bankowych spadkodawcy; art. 227 (obecnie art. 235² pkt 2 i 3 k.p.c.) w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez bezzasadne pominięcie wniosków pełnomocnika skarżącej o przeprowadzenie wywiadów w zakładach ubezpieczeń społecznych i urzędach skarbowych miasta B. oraz zakładach pracy, w których uczestniczka I. P. była zatrudniona w celu pozyskania od nich informacji o bankach i rachunkach bankowych, na które przekazywane było jej wynagrodzenie z tytułu pracy lub zlecenia, co z kolei umożliwiłoby Sądowi ustalenie stanu kont bankowych uczestniczki na dzień zgonu W. P.; art. 227 (obecnie art. 235² § 2 k.p.c.) w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez pominięcie wnioskowanych dowodów, o których mowa wyżej bez wydania postanowień wskazujących na podstawę tej odmowy; art. 684 k.p.c. przez podejmowanie czynności procesowych na wniosek stron, w szczególności skarżącej (zasada kontradyktoryjności), zamiast własnej inicjatywy w tym zakresie, do czego zobowiązuje go ten przepis (inkwizycyjny charakter procesu). We wnioskach apelacyjnych skarżąca wniosła o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego przez podwyższenie przysługującej jej dopłaty o kwotę 200 000 zł oraz ustalenie dla skarżącej terminu spłaty zasądzonej od niej kwoty 52 164,25 zł na rzecz pozostałych uczestniczek od daty opróżnienia i protokolarnego przekazania jej lokalu nr [...], a także zobowiązanie uczestniczki I. P. do protokolarnego wydania skarżącej tego lokalu w terminie 14 dni od uprawomocnienia się postanowienia działowego, ewentualnie uchylenie tego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje. Skarżąca zawnioskowała przeprowadzenie dowodu z akt [...] Urzędu Skarbowego w B. dotyczących sporządzenia spisu inwentarza oraz akt Sądu Rejonowego w Bydgoszczy XII Co 2365/15 i XII Co 622/16, obejmujących postępowanie skargowe

na czynności komornika skarbowego Pierwszego Urzędu Skarbowego w B. (k. 1439 i n.).

W wyniku apelacji uczestniczki I. J., a także uczestniczki I. P. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy postanowieniem z 19 czerwca 2023 r.: I. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w ten sposób, że A. w pkt I ppkt 1-8 ustalił wartość wymienionych tam nieruchomości odpowiednio na kwoty: 418 000 zł (w miejsce 313 700 zł); 70 800 zł (w miejsce 48 000 zł); 87 400 zł (w miejsce 60 200 zł); 43 900 zł (w miejsce 30 300 zł); 286 900 zł (w miejsce 199 500 zł); 323 400 zł (w miejsce 203 700 zł); 30 200 zł (w miejsce 25 000 zł); 34 200 zł (w miejsce 27 300 zł); B. w pkt IV wszystkie składniki majątkowe (z wyjątkiem ekspektatywy prawa opisanego w ppkt 15) przyznał na wyłączną własność uczestniczce I. P.; C. E. w pkt V-VI zasądził od uczestniczki I. P. na rzecz wnioskodawczynie i uczestniczek O. P.1 oraz I. J. tytułem spłat kwoty po 195 623,18 zł płatne w dwóch ratach po 65 000 zł do dnia 10 marca 2023 r. i 130 623 zł do dnia 31 stycznia 2024 r.; F. uchylił pkt VIII-X; G. zasądzoną w pkt XI kwotę 7150 zł obniżył do kwoty 6558,28 zł, oddalając żądanie uczestniczki I. J. w pozostałej części; II-III. oddalił apelacje uczestniczek w pozostałych granicach; IV-VII orzekł o kosztach sądowych i kosztach postępowania odwoławczego.

W skardze kasacyjnej uczestniczka I. J. wskazała wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę „105 00, 00 zł” i zakwestionowała postanowienie Sądu drugiej instancji w części: obejmującej odmowę ustalenia rzeczywistej wartości podlegającej podziałowi masy spadkowej i oddalenie żądania skarżącej zasądzenia na jej rzecz od uczestniczki I. P. dalszej kwoty, która winna wynieść nie mniej niż 105 000 zł (pkt E i G, III) i w rezultacie oddalenie powództwa o tę sumę; ustalającej przez Sąd pierwszej instancji termin spłaty przez uczestniczkę I. P. na rzecz skarżącej drugiej raty w kwocie 130 623,18 zł na datę 31 stycznia 2024 r. zamiast na dzień 10 marca 2023 r. (pkt. E); zasądzającej od skarżącej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 3 492,96 zł tytułem kosztów sądowych (pkt. V) oraz oddalającej wniosek skarżącej o zasądzenie na jej rzecz od wnioskodawczynie i uczestniczek kosztów postępowania. Zarzuciła naruszenie: 1) prawa procesowego, tj. art. 382 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez nieuwzględnienie zarzutu apelacyjnego wielokrotnego pomijania a w końcu odrzucenia przez Sąd odwoławczy wniosku

dowodowego zmierzającego do ujawnienia wysokości tej części majątku wspólnego małżonków I. i W. P., która w dniu śmierci spadkodawcy znajdowała się na rachunkach osobistych uczestniczki I. P.; art. 233 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez ich niezastosowanie w celu ustalenia wysokości tej części majątku wspólnego uczestniczki I. P. i W. P., która w dacie jego zgonu znajdowała się na rachunkach osobistych uczestniczki I. P. ; art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. i art. 227 k.p.c. przez nieuwzględnienie zarzutu apelacyjnego niepełnego wyjaśnienia i ostatecznie niezaliczenia przez Sąd pierwszej instancji do masy spadkowej darowizny pieniężnej w wysokości 98 475 zł wypłaconej przez spadkodawcę uczestniczce O. P.1 w okresie do 9 lutego 2006 r., a także niezaliczenie do tej masy kwoty 4000 zł przekazanej w dniu 24 czerwca 2012 r. przez spadkodawcę na rachunek tej uczestniczki; art. 387 § 2¹ k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. przez powołanie przez Sąd odwoławczy w uzasadnieniu orzeczenia w części odnoszącej się do zabezpieczenia roszczenia uczestniczki na podstawy zabezpieczenia roszczenia określone w art. 730¹ k.p.c., zamiast na podstawy zabezpieczenia określone w art. 212 § 3 k.c. i w rezultacie oddalenie wniosku o zabezpieczenie roszczenia; 2) naruszenia prawa materialnego, tj. art. 31 § 1 zd. 1 i § 2 ust. 1 k.r.o., art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 688 k.p.c., art. 1039 § 1 k.c. i art. 212 § 3 k.c. w tym ostatnim przypadku przez odmowę zabezpieczenia roszczenia uczestniczki o spłatę jej udziału. We wnioskach kasacyjnych wniosła o uchylenie orzeczenia Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w przypadku stwierdzenia ku temu podstaw także uchylenie w części zaskarżającej postanowienie Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem z 30 czerwca 2023 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy odrzucił skargę kasacyjną uczestniczki I. J. W uzasadnieniu wskazał, że skarżąca określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 105 000 zł, która odpowiadała kwocie, o którą żądała podwyższenia spłaty tytułem wyrównania jej udziału w spadku.

W zażaleniu uczestniczka I. J. domagała się uchylenia powyższego orzeczenia i przejęcia sprawy do merytorycznego rozpoznania bez ponownego angażowania Sądu Okręgowego w Bydgoszczy. Zarzuciła naruszenie prawa procesowego, a to: art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez uznanie skargi kasacyjnej za

niedopuszczalną, a to ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia mniejszą od określonej w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., pomimo tego, że podaną przez pełnomocnika uczestniczki wartość przedmiotu zaskarżenia 10 500 zł w zestawieniu z faktyczną wartością apelacyjnego zaskarżenia (250 000 zł) należałoby potraktować jako oczywistą omyłkę; art. 130^{1a} § 1 k.p.c. przez brak zastosowania procedury zwrotu skargi w celu jej poprawienia lub uzupełnienia, chociaż podana w skardze kasacyjnej niewiarygodna kwota 10 500 zł, jako wartość przedmiotu zaskarżenia w zestawieniu z wartością dochodzonego w postępowaniu apelacyjnym (250 000 zł) wskazywała na niezachowanie warunków formalnych skargi; art. 398⁶ § 1 k.p.c. przez uznanie, że skoro pełnomocnik określił w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 10 500 zł, to uczynił to w pełni intencjonalnie, realizując w ten sposób wymóg z art. 398⁴ § 3 k.p.c. w zakresie oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia - pomimo tego, że określenie przez pełnomocnika skarżącej wartości przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia na tę kwotę w zestawieniu z wielkością udziału dochodzonego przez uczestniczkę w sprawie, określoną w dotychczasowym postępowaniu na kwotę 250 000 zł, wskazuje na popełnienie przez pełnomocnika uczestniczki ewidentnej omyłki w oznaczeniu tej kwoty; art. 398⁶ § 1 k.p.c. przez zaniechania wezwania pełnomocnika skarżącej do usunięcia braków skargi kasacyjnej w terminie tygodniowym pod rygorem jej odrzucenia, pomimo tego że błędne i nielogiczne określenie przez pełnomocnika uczestniczki wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 10 500 zł w zestawieniu z wielkością dochodzonej w postępowaniu apelacyjnym kwoty nie dawało żadnych podstaw do uznania, że kwotę tę, jako wartość przedmiotu zaskarżenia pełnomocnik skarżącej podał intencjonalnie; art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. art. 398⁴ § 3 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że skarga kasacyjna uczestniczki nie zawierała oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, pomimo tego, że faktycznie oznaczenie to - aczkolwiek w świetle wysokości roszczenia w apelacji niewiarygodne - skarga kasacyjna zawierała; art. 233 § 1 k.p.c. i art. art. 382 k.p.c. przez przyjęcie za obowiązującą tezy, że wartość interesu uczestniczki w skardze kasacyjnej musi być uznana za nieprzekraczającą kwotę 150 000 zł, która to teza nie ma żadnego uzasadnienia nie tylko w wysokości majątku spadkowego, już

ustalonego, ale i w wielkości pozostałego majątku, którego ustalenia domaga się skarżąca.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wskazana przez skarżącego w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji ani Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

W sprawie o podział majątku wspólnego, a także o działa spadku w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu sporu wyznacza nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek odwoławczy i z reguły nie może przekraczać wartości udziału przysługującego skarżącemu uczestnikowi, chyba, że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nie objęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenia nakładów. Wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15, nie publ.).

Sąd odwoławczy, w kontekście opisu zakresu zaskarżenia w skardze kasacyjnej (tj. w zakresie odmowy ustalenia rzeczywistej wartości podlegającej podziałowi masy spadkowej i oddalenia żądania skarżącej zasądzenia na jej rzecz od uczestniczki I. P. dalszej kwoty, która - jej zdaniem - powinna wynieść nie mniej niż 105 000 zł), słusznie potraktował wskazaną w opisie zakresu zaskarżenia kwotę „105 00, 00 zł” jako oczywistą omyłkę (w istocie chodziło o kwotę 105 000 zł) i trafnie uznał, że skoro uczestniczka I. J. uważa, że powinna zostać zasądzona na jej rzecz dalsza kwota nie mniejsza niż 105 000 zł, to skarżącą określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 105 000 zł, a nie omyłkowo na kwotę 105 00, 00 zł.

Jakkolwiek można mieć wątpliwości co do prawidłowości określenia wartości przedmiotu zaskarżenia na taką kwotę (tj. 105 000 zł), ale ostatecznie i tak

zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu. Przy ocenie rzeczywistej wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną należy zauważyć, że podana w apelacji uczestniczki I. J. wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 250 000 zł nie jest miarodajna i to z kilku powodów. Wszak kwota ta nie pokrywała się z wnioskami apelacyjnymi, w ramach których uczestniczka domagała się zasądzenia dodatkowo na jej rzecz kwoty 200 000 zł, nie żądając wyrównania jej udziału w innych składnikach majątku spadkowego, poza przyznanym jej postanowieniem Sądu pierwszej instancji lokalem mieszkalnym. Być może kwota 50 000 zł (oprócz kwoty 200 000 zł) odpowiadała sumie dopłat zasądzonych od skarżącej na rzecz wnioskodawczyni i pozostałych uczestniczek, czyli 52 164 zł, co do której domagała się rozłożenia na raty. Po drugie, w skardze kasacyjnej uczestniczka nie kontestuje rozstrzygnięcia Sądów obu instancji o ustaleniu równych udziałów w majątku wspólnym spadkodawcy i uczestniczki I. P. (brak stosownych zarzutów w tym przedmiocie); skarżąca domagała się ustalenia tych udziałów w proporcji 5/6 do 1/6 na korzyść spadkodawcy. Po trzecie, w apelacji, jak i w skardze kasacyjnej uczestniczka I. J. nie przedstawiła dowodów, z których wynikałoby, że w skład majątku wspólnego spadkodawcy i uczestniczki I. P. wchodziły jeszcze inne środki finansowe - uzyskane przez uczestniczkę z tytułu pracy zawodowej - poza ustalonymi przez Sądy *meriti*.

Sąd pierwszej instancji przyznał uczestniczce I. J. lokal mieszkalny o wartości 199 500 zł i zasądził na jej rzeczy dopłatę w kwocie 129 947,67 zł oraz zasądził od niej na rzecz wnioskodawczyni i pozostałych uczestniczek dopłaty w łącznej kwocie 52 164 zł, a zatem wartość jej udziału spadkowego Sąd Rejonowy określił na poziomie kwoty 277 283,67 zł (199 500 zł + 129 947,67 zł – 52 164 zł). Wprawdzie w wyniku apelacji (wniesionej także przez uczestniczkę I. P.) uczestniczka I. J. nie otrzymała już tego lokalu, ale Sąd odwoławczy zasądził na jej rzecz spłatę w kwocie 195 623,18 zł. Wobec tego różnica pomiędzy kwotą 277 283,67 zł a kwotą 195 623,18 zł wynosi niespełna 82 000 zł. Gdyby do tej kwoty dodać 1/4 z kwoty 102 475 zł (kwalifikowanej przez skarżącą jako darowiznę spadkodawcy na rzecz jednej z uczestniczek i przy założeniu, że darowizna ta pochodziła z jego majątku osobistego), to wartość interesu uczestniczki w zaskarżeniu orzeczenia Sądu drugiej instancji odpowiadałaby kwocie ok. 108 500 zł

(82 000 + 26 118,75 zł + 591,72 zł w tym ostatnim przypadku chodzi o różnicę wynikającą z rozstrzygnięć zawartych w pkt XI Sądu pierwszej instancji i G. Sądu drugiej instancji).

Stosownie do art. 519¹ § 2 i § 4 pkt 4 k.p.c., w sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, a także działu spadku skarga kasacyjna jest dopuszczalna, jeśli wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest niższa niż 150 000 zł.

Ubocznie trzeba zauważyć, że mając na uwadze okoliczność, iż jak chodzi o majątkowe prawa autorskie po spadkodawcy, to uczestniczka I. J. otrzymała udział w 1/4 części (a zatem w takiej proporcji jak z postanowienia spadkowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 8 listopada 2013 r., II Ns 2185/13) czego nie kwestionowała - wartość pozostałej części przedmiotu postępowania o podział majątku wspólnego i działu spadku wyniosła (według postanowienia Sądu drugiej instancji) 1 530 295,44 zł (z czego wartość ośmiu nieruchomości to 1 294 800 zł, a wartość pozostałych składników majątkowych w postaci ruchomości, wierzytelności itd., to kwota 235 495,44 zł). Z uwagi na równe udziały spadkodawcy i uczestniczki I. P. w majątku wspólnym (uczestniczka I. J. nie formułowała w tym zakresie zarzutów kasacyjnych) wartość udziału spadkowego uczestniczki I. J. odpowiada kwocie ok. 191 000 zł, zaś zaskarżonym postanowieniem otrzymała spłatę w kwocie 195 623 zł. W sytuacji gdy, według skarżącej uczestniczki I. J. należy się jej jeszcze kwota spłaty co najmniej 105 000 zł, którą łączyła z wysokością zarobków uczestniczki I. P., powinna była ona wykazać (czego nie sprostowała), że uczestniczka I. P. - z uwagi na wysokość zarobków - powinna dysponować (na dzień otwarcia spadku po W. P.) jeszcze środkami pieniężnymi w wysokości 820 000 zł (przy równych udziałach w majątku wspólnym do majątku spadkowego weszłaby kwota 420 000 zł w której skarżąca miałaby udział w 1/4 części, czyli 105 000 zł).

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

[SOP]

[a.ł]

